

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 12-07-2022 r.

**Zespół Prawa Konstytucyjnego,
Międzynarodowego i Europejskiego**

VII.564.24.2022.CW

**Pan
Paweł Grzybowski
Burmistrz Miasta Rypin
Urząd Miasta Rypin
e-PUAP**

Szanowny Panie Burmistrzu,

na podstawie doniesień prasowych¹ Rzecznik Praw Obywatelskich postanowił podjąć z urzędu sprawę organizacji i przebiegu spotkania z Prezesem Rady Ministrów Panem Mateuszem Morawieckim, które miało miejsce w Rypinie w dniu 9 lipca 2022 roku. Zgodnie z tymi doniesieniami, zawierającymi także materiały audiowizualne, wstęp na spotkanie był ograniczony jedynie dla mieszkańców gminy Rypin. W praktyce jednak zasady wpuszczania obywateli na spotkanie stosowane były w sposób niejednoznaczny i arbitralny. Istnieje w szczególności podejrzenie, że kryteria wstępu mogły uniemożliwiać wstęp w szczególności tym osobom, które przyszły na spotkanie z zamiarem zmanifestowania swoich krytycznych poglądów. Szczególne zastrzeżenia budzi działanie Pana Burmistrza wobec jednej z osób protestujących w trakcie spotkania, które polegało na wyrwaniu tejże osobie trzymanego przez nią transparentu, co utrwalono na nagraniach z tego zajścia.

¹ Publikacji prasowej: <https://tvn24.pl/pomorze/mateusz-morawiecki-w-rypinie-spotkanie-z-premierem-tylko-dla-mieszkanow-burmistrz-pawel-grzybowski-wyrwal-krytyczny-transparent-5782546>; <https://amp.tvn24.pl/pomorze/mateusz-morawiecki-w-rypinie-spotkanie-z-premierem-tylko-dla-mieszkanow-burmistrz-pawel-grzybowski-wyrwal-krytyczny-transparent-5782546> [dostęp: 11.07.2022].

W odniesieniu do powyższego należy podkreślić, że zgodnie z art. 2 Konstytucji RP jest demokratycznym państwem prawnym, a władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu, który sprawuje tę władzę bezpośrednio lub przez swoich przedstawicieli. Wyrażona w tych przepisach zasada demokracji powinna w praktyce przekładać się na transparentność i jak największą otwartość władz publicznych w kontaktach z obywatelami, którzy mają prawo dostępu do przedstawianych informacji publicznych (art. 61 Konstytucji RP), w tym także na obywateli reprezentujących wobec tejże władzy sprzeciw lub poglądy polityczne, których aktualni przedstawiciele władzy nie podzielają. Z zasady demokracji wynika bowiem obowiązek równego poszanowania wszystkich poglądów i postaw politycznych z szacunku do każdego z obywateli jako członka wspólnoty politycznej, która jest źródłem władzy suwerennej w państwie demokratycznym (art. 32 Konstytucji RP). Z zasady tej wynika także zakaz podejmowania działań ograniczających partycypację obywateli w życiu politycznym bez istnienia odpowiedniej podstawy ustawowej.

W celu realizacji prawa do udziału w sprawowaniu władzy obywatele mogą przy tym korzystać także ze szczegółowych praw i wolności gwarantowanych przez Konstytucję RP. Do praw tych należy m. in. prawo do wyrażania swoich poglądów (art. 54 Konstytucji RP), wolność organizowania pokojowych zgromadzeń i uczestniczenia w nich (art. 57 Konstytucji RP) oraz prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne (art. 61 Konstytucji RP). W kontekście sprawy, której dotyczy niniejsze wystąpienie, pragnę przede wszystkim Rzecznik pragnie zwrócić uprzejmie uwagę Pana Burmistrza na to, że konstrukcja prawa do manifestowania poglądów politycznych oraz uczestnictwa w zgromadzeniach publicznych oparta jest na pojęciu wolności. Wolność zgromadzeń oraz wolność wyrażania poglądów są zatem, na mocy konstytucji, sferami wolności od ingerencji władz publicznych. Ingerencja taka możliwa jest jedynie w przypadku istnienia wyraźnej podstawy ustawowej do takiego działania. Warto także podkreślić, że zgodnie z orzecnictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) obywatele mają zaś prawo korzystać z wolności zgromadzeń także w celach, z którymi przedstawiciele władzy się nie zgadzają (zob. wyrok ETPC z dnia 21 czerwca 1988 r., seria A nr 139). Ponadto w przypadku, gdy manifestacja ma charakter pokojowy, jej przebieg nie powinien podlegać ograniczeniu (zob. wyrok ETPC w sprawie *Platform „Ärzte für das Leben” p. Austrii* z dnia 21 czerwca 1988 r., nr 10126/82).

Biorąc pod uwagę powyższe, działając z upoważnienia Rzecznika w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), pragnę zwrócić się do Pana Burmistrza z uprzejmą prośbą o precyzyjne wskazanie:

- jakie były kryteria wstępu obywateli na spotkanie z Prezesem Rady Ministrów zorganizowane w dniu 9 lipca 2022 roku w Rypinie;
- jaka była podstawa prawna przyjęcia tychże kryteriów;
- czy osobie, której dotyczy załączony materiał prasowy, ostatecznie udzielono wstępu na spotkanie na równi z pozostałymi uczestnikami spotkania;
- jaka była podstawa podjęcia przez Pana Burmistrza działań względem osoby protestującej w trakcie spotkania.

Będę Panu Burmistrzowi wdzięczny za udzielenie odpowiednich wyjaśnień w odpowiedzi na niniejsze wystąpienie.

Z wyrazami poważania

Mirosław Wróblewski

Dyrektor Zespołu

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Pani

Anna Wójcik

Dyrektor Biura Prezesa

Rady Ministrów

Kancelaria Prezesa Rady

Ministrów

e-PUAP